03
පාඩම

කරුණාවෙන් සිසිල් හද ඇති බුදුසඳාණෝ

ලොව්තුරා සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අනූපමේය වූ සම්බුද්ධ චරිතය අසිරිමත් වූවකි. උන්වහන්සේ හාත්පසින් ම ආදර්ශ සම්පන්න උතුමන් වහන්සේ වන සේක. අපරිමිත ලෞකික සැප සම්පත් ඇති රජසිරි හැරදා අනන්ත කායික දුක්වේදනා විඳිමින් පරම සැපත උදාකරගත් උන්වහන්සේ තුන් ලෝ වැසි සත්ත්වයන් අවිදු අඳුරෙන් මුදවන ප්‍රඥා ලෝකය විය. පන්සාලිස්වසක සම්බුද්ධ ජීවන ගමන්මග විටෙක කටුක වූ රළු අත්දැකීම් සහිත වූවක් විය. ඒ සියල්ල මහාකාරුණික ගුණය ආදී ගුණ පෙරදැරි කොට ඉවසා දරාගත් බුදුරජාණන් වහන්සේ ජාති ආගම් කුල භේදයකින් තොරව ධනනිධන භේදයකින් තොරව සත්වයාට පිහිට වූහ. කායික පීඩාවන්ගෙන් මෙන් ම මානසික පීඩාවෙන් ද පෙළුණු බොහෝ දෙනෙකුට ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දර්ශනය පවා මනනුවන් සැනසීමට හේතු විය.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ උතුම් ගුණ සමුදාය අතර අසරණ සරණ ගුණයට හිමිවන්නේ ද විශිෂ්ට ස්ථානයකි. මෙපමණ අසරණ සරණ වූ අන්‍ය ශාස්තෘවරයෙක් දක්නට නොමැති තරම් ය. සමස්ත බුදුසිරිත දෙස බැලීමේ දී මහාකාරුණික බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් පිහිට ලැබූ බොහෝ පිරිසක් අපට හමුවේ. ඒ ඒ පුද්ගලයාගේ බුද්ධි ඵලය අවබෝධ කරගත් ශාන්තිනායකයන් වහන්සේ කායික මානසික පීඩාවන් දුරුකර ගැනීමට ඔවුන්ට පිහිට වූහ.

තිලොව සතහට පිහිටවනු පිණිස දාන පාරමිතා පිරීම් වශයෙන් සාගර ජලය පරදවා ලේ දන්දුන් බව ද මහපොළව පරදවා ඇඟමස් දන්දුන් බව ද, මහමෙර පරදවා ඔටුනුපළන් හිස් දන්දුන් බව ද, අහසේ තරු පරදවා නෙත් දන්දුන් බව ද කියා තිබේ. අන්‍ය සත්වයන් උදෙසා මෙබඳු මහා පරිත්‍යාගයන් කළ හැකි වූයේ මහාකාරුණික භාවය හේතුවෙනි.

"යො සාගරෙ ජලධිකං රුධිරං අදාසි
භූමිං පරාජිය සමංස මදාසි දානං
මෙරුප්පමාණමධිකඤ්ච සමොලිසීසං
ඛෙ තාරකාධිකතරං නයනං අදාසි"

දුක්ඛිත සත්වයන් අරමුණුකොට පහළ වන්නේ කාරුණාවයි. සත්වයාගේ දුක දැනගත හැකි වීමට නුවණ තිබිය යුතු ය. නුවණ මඳ අපට දැනෙන්නේ සත්වයාගේ දුක්වලින් ඉතා සුළු කොටසකි. සුගති වශයෙන් සලකන මනුෂ්‍ය දිව්‍ය බ්‍රහ්ම යන තිලොවෙහි වසන සියලු සත්වයෝ දුක්ඛිතයෝ ය. තථාගතයන් වහන්සේ සසර දුක හැඳින ඉන් මිදීමට මග පෙන් වූ සේක. ප්‍රායෝගික ජීවිතයේ විවිධ දුක් අසහනවලින් මිදීමට ද මග පෙන්වූහ. එසේ සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් පිහිට ලැබූ අසරණ ජනයා පිළිබඳ බොහෝ කතු (චරිත) බුදු සිරිතෙහි අපට හමුවේ.

අසරණයන්ට පිළිසරණ වීම

සුනීත සැඩොල් පුතු

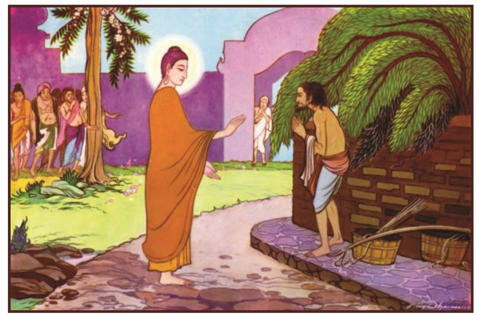

කසල ශෝධනය ජීවිකා වෘත්තිය කර ගත් සුනීත නම් සැඩොල් දරුවෙක් රජගහ නුවර විසී ය. දිනක් බුදුරජාණන් වහන්සේ මහාසංඝයා පිරිවරා එනුවර පිඬු පිණිස වැඩියහ. ඒ අවස්ථාවේ සුනීත නුවරින් පිටතට කසල කද ගෙන යන්නේ භික්ෂූන් සමග වඩිනා බුදුරජාණන් වහන්සේ දැක මගින් බැහැර ව ඉතා යටහත් පහත් ව සිටියේ ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔහු වෙත පැමිණ ''සුනීත ඔබ පැවිදි වන්නට කැමැති ද'' යි ඇසුහ. උන් වහන්සේගේ කරුණා බසින් බලවත් සොම්නසට පත් හේ ''පහත් කුලයක උපත ලද මා වැනි දුගී දුප්පතකු කවරෙක් පැවිදි කරද්ද'' යි ඉතා යටහත් පහත් ව කීය. එවිට බුදුරජාණන් වහන්සේ ''මම ඔබ පැවිදි කරමි'' යි වදාරා ඒ සුනීත දරුවා ඒහිභික්ෂු භාවයෙන් පැවිදි කළහ. සුනීත හිමියෝ ද උත්සාහයෙන් භාවනා කොට ටික කලකින් රහත් වූහ. ඉන්පසු කුලීන යයි සම්මත මිනිසුන් පමණක් නොව දෙව් බඹහු ද සුනීත තෙරුන් වහන්සේට වැඳුම් පිදුම් ගරු සත්කාර කළහ.

දෙව්ලොව උපන් සැඩොල් ස්ත්‍රිය

දුප්පත්, මහලු, සැඩොල් ස්ත්‍රියක් මැරී දුගතියෙහි උපදින බව දැනගත් බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇය ඉන් මුදා ගනු පිණිස අනුකම්පාවෙන් රජගහ නුවර පිඬු පිණිස හැසුරුණහ. සැඩොල් ස්ත්‍රිය ද සැරමිටියක ආධාරයෙන් ඉතා අපහසුවෙන් ඉදිරියට ආවා ය. මෙහි දී බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අදහස දැනගත් මුගලන් හිමියෝ ඇය අමතා ඔබගේ මරණය ඉතා ආසන්න ය. සිත පහදවාගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේට වඳින්නැ යි කීහ. ඒ බස් ඇසූ ඒ මහලු සැඩොල් ස්ත්‍රිය බලවත් සොම්නසින් දොහොත් මුදුන් දී බුදුරජාණන්වහන්සේට වැඳගෙන ම සිටියා ය. ඒ අවස්ථාවේ හදිසියේ දිව ආ ගව දෙනක් ඇයට ඇන්නා ය. එතැන ම මැරී වැටුණු ඕ තොමෝ තව්තිසා දෙව්ලොව උපන්නී ය.

(චණ්ඩාලි විමානවත්‍ථු)

මළකඳක බැඳ සිටි සෝපාක

සෝපාක රජගහනුවර විසූ සැඩොල් දරුවෙකි. ඔහු ළදරු වියේ දී ම පියා කළුරිය කළේ ය. මව තවත් පුරුෂයකු හා සරණ ගියා ය. ඇයට ඔහුට දාව තවත් පුතෙකු ලැබිණ. දරුවන් දෙදෙනා අතර සුළු සුළු දබර ඇති විය. දිනක් ඔහුගේ සුළු පියා ''මොහු මගේ පුතු හා දබර කෙරෙති'' යි කිපී අමු සොහොනකට ගෙන ගොස් මළ සිරුරකට තබා ලණුවකින් තද කොට බැඳ තැබී ය. අමු සොහොනේ තනි වූ සත් හැවිරිදි කුඩා සෝපාක මරණ භයින් තැතිගෙන ''අනේ මාව බේරාගන්නට කිසිවෙක් නැද්ද'' යි විලාප නගන්නට විය.

ඒ අවස්ථාවේ අසරණ දරුවා දිවැසින් දුටු බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔහු දෙසට ආලෝකයක් යොමු කොට දරුව, සෝපාක මෙහි එන්න, බිය නොවන්න, මම ඔබ මුදවා ගනිමි'' යි කීහ. මේ වදන් ඇසූ සෝපාක සොම්නසින් බුද්ධානුභාවයෙන් බැම්මෙන් මිදී බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. සෝපාකගේ මව පුතු නැති බව දැන හඬමින් වැළපෙමින් ඒ මේ අත ඇවිදින්නී බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩසිටි විහාරයට ම ගියා ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇයට පුතු නොපෙනෙන්නට සලසා දහම් දෙසූහ. ඒ දහම් ඇසීමෙන් ඕ තොමෝ සෝවාන් වූවා ය. මවට දෙසූ දහම් අසා සිටි කුඩා සෝපාක රහත් විය. මව් තොමෝ පුතු රහත් වූ බව අසා පැවිදි කරවා නිවෙස බලා ගියා ය. සෝපාක කුඩා හිමියෝ බුදුරජාණන් වහන්සේ විචාළ ප්‍රශ්න දහයක් විසඳා සත් හැවිරිදි වියේ දී ම උපසම්පදාව ලැබූහ. මෙය ප්‍රශ්න විසඳීමෙන් ලත් පඤ්හ ව්‍යාකරණෝපසම්පදාවයි.

(සෝපාක - ථෙරගාථා)

භද්‍රවතිකා ඇතින්න

උදේන රජුගේ මංගල ඇතින්න වූ භද්‍රවතිකා ඇතින්න බුදුරදුන් දැක හඳුනන උන්වහන්සේට මහත් ගෞරව දක්වන්නියකි. බොහෝ ගරු සත්කාර විඳිමින් සිටි ඇය මහලු වියට පත් වූ නිසා තනතුරෙන් පහකොට මුදා හරින ලද්දී ය. කෑමක්, නෑමක්, බෙහෙතක්, හෙවනක් නොලත් ඇතින්න ටික දිනකින් වැහැරී ගියා ය. තැනින් තැන ඇවිද අහුලා කමින් දුකසේ ජීවත් වූවා ය. ඇතින්න කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇතින්න එන පෙරමගට වැඩම කළ සේක. බුදුරදුන් දුටු සැටියේ අසලට විත් බිම පෙරළී වැඳ වැටුණු ඇතින්න කඳුළු වගුරන්ට වූවා ය. ඇතින්න සැනැසූ බුදුරජාණෝ උදේනි රජුට කළගුණ සැලකීමේ අගය වදාරා මහලු භද්‍රවතිකාට පෙර පරිදි ම ආහාර පානත්, සත්කාරත් ලැබෙන්නට සැලසූහ.

(දළ්හ ධම්ම ජාතකය)

බණ ඇසුමට ගොස් ආහාර ලැබූ දුප්පතා

බුදුරජාණන් වහන්සේ දිනක් භික්ෂූන් පිරිවරා අලව් නුවරට වැඩියහ. නගර වැසියෝ බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රධාන භික්ෂු සංඝයාට දන් පිරිනැමූහ. නැති වූ ගොනෙකු සොයමින් එදින උදෑසන නිවෙසින් පිට වූ දුප්පත් ගොවියෙක් වෙහෙස මහන්සි වී ගොනා සොයාගෙන ගවහලට දමා නිවෙසට නොගොස් කුසගින්නේ ම බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙත පැමිණ වැඳ එකත් පසෙක සිටියේ ය. ඒ අවස්ථාවේ ඔහුගේ කුසගින්න බලවත් බව දැනගත් බුදුරජාණන් වහන්සේ එහි සිටි තැනැත්තකු ලවා ආහාරපාන දෙවූ සේක. ඔහු ආහාර ගත් පසු එහි සිටි පිරිසට බුදුරජාණන් වහන්සේ දහම් දෙසූහ. ඒ දහම් ඇසූ ගොවියා සෝවාන් විය. බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ කාරණය නිමිති කර කුසගින්න බලවත් ම රෝග යයි ද (ජිගච්ඡා පරමා රොගා) සංස්කාර බලවත් ම දුක යයි ද නිවන පරම සුවය යයි ද භික්ෂු සංඝයාට වදාළහ.

(ධම්මපද - සුඛ වග්ගය)

සෝවාන් වූ පේසකාර දුව

අලව් නුවර එක් පෙහෙකම් කරන තරුණියක් මරණය නියත ය. ජීවිතය අනියත ය. යනාදී වශයෙන් මරණානුස්මතිය වැඩුවා ය. අවුරුදු කීපයකට පසු දිනෙක එම තරුණිය එදා ම මරණයට පත් වන බව දැන ගත් බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇය කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් එනුවරට වැඩ රැස්වූ පිරිසට දහම් නොදෙසා ම ඇය පැමිණෙන තෙක් බලා හුන්හ. ඕ තොමෝ ද බුදුරජාණන් වහන්සේ එනුවරට වැඩම වූ බව අසා පෙහෙ කම්හලේ සිය කටයුතු වහා නිම කොට බලවත් සොම්නසින් බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙත පැමිණ වැන්දා ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒ අවස්ථාවේ ඇයගෙන් ප්‍රශ්න කීපයක් විචාළහ. පේසකාර දුව රැස්වූ පිරිස මවිත කරවමින් ඒ ප්‍රශ්න සියල්ල ම විසඳුවා ය. එදින දහම් ඇසූ ඕ තොමෝ සෝවාන් වූවා ය. සෝවාන් ව සිය පියාණන්ගේ පෙහෙකම්හලට ගිය මේ තරුණිය හදිසි අනතුරකින් එහි දී මිය ගියා ය.

(ධම්මපද - ලෝක වග්ගය)

රජ්ජුමාලා මෙහෙකාරිය

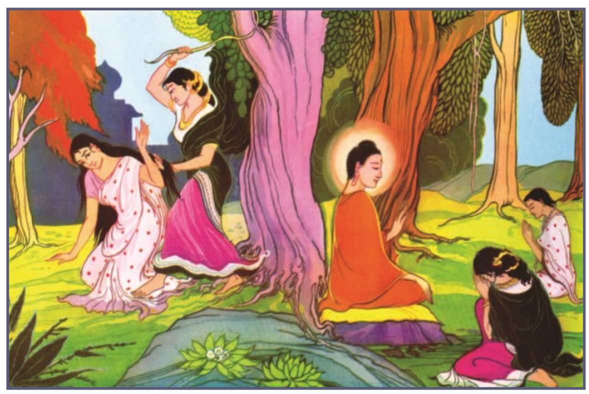

ගයා පෙදෙසේ නිවෙසක මාලා නම් තරුණ මෙහෙකාරියක් වූවා ය. ඇය සිය වැඩ කොටස කෙතරම් නිවැරදි ව ඉටු කළත් ස්වාමි දුව ඇගේ කෙස් වැඩියෙන් අල්ලා නිතර පහර දෙයි නිසා ඉන් ගැළවීමට සිතූ මෙහෙකාරිය සිය කෙස්වැටිය කපා දැම්මා ය. ඉන් පසු ස්වාමිදුව මාලාගේ බෙල්ලේ ලනුවක් බැඳ එයින් අල්ලාගෙන පහර දුන්නා ය. නිතර බෙල්ලේ එල්ලෙන ලණුවක් ඇති නිසා මාලා මෙහෙකාරිය රජ්ජුමාලා නම් වූවා ය. ස්වාමි දුවගේ තාඩනපීඩන ඉවසිය නොහැකි වූ ඇය දිනක් දියගෙන ඒමට යන බවක් අඟවා සිය දිවි හානි කර ගන්නා අදහසින් නිවෙසින් පිට ව අසල වනයට ගියා ය. ගෙල වැලලා ගන්නට සැරසෙන විට ඒ ගැන කල් ඇතිව දැන එහි වැඩම කළ බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇයට සැනසීමට දහම් දෙසූහ. දහම් අසා සෝවාන් වූ රජ්ජුමාලා බලවත් ප්‍රීතියෙන් දිය කළයකුත් රැගෙන ස්වාමි දුවගේ නිවසට පැමිණියා ය. එදින ඇගේ පමාවීම ගැන කරුණු විචාළෙන් ඕ සිදු වූ සියල්ල පැහැදිලි කළා ය. ඉන්පසු ඒ නිවෙස ඇයට ප්‍රීතිමත් තැනක් විය. ස්වාමි දුව හා සෙස්සෝ ද ඇයට සොයුරියකට මෙන් සැලකූහ.

(රජ්ජුමාලා විමානවත්‍ථු)

තිස්ස භික්ෂුව

බුදුරජාණන් වහන්සේ දවස කුෂ්ට රෝගයකින් පෙළුණු තිස්ස නම් භික්ෂුවක් සැවැත් නුවර ජේතවනාරාමයේ විසී ය. අබ ඇට තරමින් කුඩාවට පටන්ගෙන විශාල ව පිපිරී ගිය තුවාලවලින් උන්වහන්සේගේ ශරීරය වැසිණ. නිතර ගලන ලේ සැරව නිසා ගතින් දුගඳ හමන්නට විය. ඒ නිසාම පූතිගත්තතිස්ස නමින් උන්වහන්සේ හඳුන්වනු ලැබූහ. උන්වහන්සේගේ සිවුර ශරීරයේ ම ඇලී ගියේ ය. රෝගය අතිශයෙන් ම දරුණු විය. කිසිම උපස්ථායකයකු නැති ව තනි වූ උන්වහන්සේ මරණාසන්න වූහ. මේ බව දැනගත් බුදුරජාණන් වහන්සේ තිස්ස භික්ෂුව කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් ඒ හිමියන්ගේ කුටියට වැඩම කොට රෝග තත්ත්වය විමසා අනඳහිමියන් ලවා උණුවතුර පිළියෙල කොට සිවුරු සෝදවා ශරීරය දියෙන් නහවා වේලාගත් සිවුරු පොරවා සුව පහසුව සලසා දී දහම් ද දෙසූහ. දහම් ඇසූ පූතිගත්තතිස්ස තෙරණුවෝ රහත් වී ස්වල්ප වේලාවකින් පිරිනිවන් පෑහ.

(ධම්මපද - චිත්තවග්ග ගාථාව)

උදරාබාධයෙන් පෙළුණු භික්ෂුව

උදරාබාධයකින් පෙළුණු එක් භික්ෂුවක් උපස්ථායකයකු ද නොමැති ව ඉතා අසාධ්‍ය තත්ත්වයට පත්විය. මේ බව දැනගත් බුදුරජාණන් වහන්සේ ආනන්ද තෙරුන් සමග ඒ රෝගී තෙරුන් වෙත වැඩම කොට රෝග තත්ත්වය අසා බලා උපස්ථායකයකු නැති බව දැන ආනන්ද තෙරුන් ලවා දිය ගෙන්වා ගෙන ඒ රෝගී භික්ෂුවගේ සිරුර සෝදා අවශ්‍ය සුව පහසුව සලසා දුන්හ. මේ කාරණය නිමිතිකර බුදුරජාණන් වහන්සේ භික්ෂූන් රැස්කරවා ගිහි ගෙයින් නික්ම පැවිදි වූ ඔබ හැමට ඔබ හැමගේ පිහිට තිබිය යුතුයි. රෝගී දුර්වල අවස්ථාවල දී සුදුසු උපස්ථානය කළ යුතු ය යි වදාළහ. එය බුද්ධෝපස්ථානය හා සමානයයි (යො භික්ඛවෙ මං උපට්ඨහෙය්‍ය සො ගිලානං උපට්ඨහෙය්‍ය) වදාරා ගිලානෝපස්ථානය කරන සැටිත් උපස්ථායකයකු තුළ පැවැතිය යුතු ගුණාංගත් පහදා දුන්හ.

(මහාවග්ග පාළි - චීවර ඛන්ධකය)

අසරණ සරණ වීමේදී භාවිතා කළ ප්‍රායෝගික ක්‍රම

යමෙක් කායික මානසික වශයෙන් අසරණ බවට පත්වූ විට වික්ෂිප්ත මනසක් අතිවීම සාමාන්‍ය දෙයකි. එබඳු අවස්ථාවන්හිදී ගැඹුරු ධර්මය ඔවුනට ගෝචර නොවී ය හැක. එබඳු අවස්ථාවන්හි මානසික පීඩන ස්වභාවය අවම කොට ඔවුන්ගේ මනස ක්‍රමයෙන් ප්‍රකෘති ස්වභාවයට පත් කිරීම අවශ්‍ය දෙයකි. එබඳු අවස්ථාවන්හි බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රායෝගික ක්‍රම අනුගමනය කළ සේක.

කිසාගෝතමිය එක ම දරුවා මළ බව නොපිළිගත් තැනැත්තියකි. ඇයට මරණයේ ස්වභාවය හෝ ජීවිතයේ අනිත්‍යතාව පිළිබඳ බුදුරජාණන් වහන්සේ ධර්මය දේශනා කළේ නම් ඇය එය වටහා නොගනු නොඅනුමාන ය. එහෙයින් බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇයට

කිසිවෙකු නොමළ ගෙයකින් අබමිටක් රැගෙන එන ලෙස පවසන්නේ දරුවා නොව ඇගේ මනස සුවපත් කරනු පිණිස ය. ඇය ගිය සෑම නිවසක ම අබ ඇතිමුත් ඥාතියෙක් මියනොගිය ගෙයක් නොවී ය. මෙසේ හැම නිවෙසකම බාල, තරුණ, මහලු කවුරු හෝ මියගොස් ඇතිබව ඇය වැටහී ගියේ ය. මාගේ දරුවාට ද අත්වූයේ එම ඉරණමයැයි සිතූ ඇයට දරුවාගේ සිරුර සොහොනට දමා බුදුරදුන් වෙත ගොස් දහම් අසා පැවිදි වූවා ය. ජීවිතය පිළිබඳ යථාවබෝධයෙන් තොරව සිටි අසරණ කිසාගෝතමිය ජීවිතයේ පරම සුවය උදාකර ගත්තේ තථාගතයන් වහන්සේගේ උපායශිලි ක්‍රමවේදය හේතුවෙනි.

අංගුලිමාල දමනය අවස්ථාව ද එබඳු එක් වැදගත් මොහොතකි. ගුරුවරයාගේ නොමග යැවීමෙන් රුදුරු බවට පත් අහිංසක තරුණයා ගුරු පූජාව සඳහා මිනිසුන් මරා දහස පුරවමින් සිටියේ ය. මේ වන විට හෙතෙම නවසිය අනූනව දෙනෙකු මරා තිබිණ. මේ අතර කොසොල් මහරජු සේනාව පිරිවරා ඔහු නැසීමට පිටත්විය. මෙය ඇසූ ඔහුගේ මව ඊට පෙර පුතු බේරා ගැනීමට තනිවම පිටත් වූවා ය. නිවන් දැකීමට තරම් පිනෙන් පිරී සිටි අංගුලිමාල ආනන්තරිය පාප කර්මයක් සිදුකර අපාගත වන බව දුටු තථාගතයන් වහන්සේ ඔහුට පිහිට පිණිස සියල්ලන්ට පෙර එහි වැඩම වූහ. මේ ශ්‍රමණයා මරා හෝ දහස පුරවමියි සිතූ අංගුලිමාල බුදුරදුන් පසුපස වේගයෙන් ලුහුබැන්දේ ය. උන්වහන්සේ ඔහුට ලංවිය නොහෙන සේ ඍද්ධි බලයෙන් ඈතට ඈතට වැඩි සේක. වෙහෙසට පත් අංගුලිමාල "මහණ සිටුව, මහණ සිටුව" යැයි ගර්ජනා කළේ ය. තථාගතයන් වහන්සේ ඉදිරියට වඩිමින් ම "මම සිටියෙමි ඔබ ද සිටින්න" යැයි පැවසූහ. අංගුලිමාල විමතියට පත්විය. ''හෙතෙම ශ්‍රමණය, ඔබ යන ගමන් මම නැවතුනෙමි'' යි කියති. නැවතුන මට ඔබ සිටින්නැයි'' කියති. මෙහි අදහස කුමක්දැයි ඇසී ය. තථාගතයන් වහන්සේ අංගුලිමාල අමතා "දරුව සියලු සතුන් කෙරෙහි දඬු බහා තබා මම සිටියේ වෙමි. ප්‍රාණවධයෙන් නො වැළකුණු ඔබ තවම නොනැවතුනෙහි''වදාළහ. එයින් බුද්ධිය විකසිත වූ අංගුලිමාල සත්‍යාවබෝධය ලැබී ය. එබඳු නොමග ගිය පුද්ගලයන් දමනය කොට ඔවුන් අසරණ භාවයට පත්වන්නට නො දී ආරක්ෂා කරගැනීමට භාවිත කළ එම ක්‍රමවේදයන් ඉතා ශ්‍රේෂ්ඨ ය.

බුදුරදුන්ගේ ම සුළු මවගේ පුත් නන්ද තෙරුන් උතුම් වූ පැවිද්දෙන් නෙලාගත යුතු පල නෙලාගත නොහැකිව ගිහි දිවියත් පැවිදි දිවියත් අතර දෝලනය වන මනසකින් කල්ගෙවී ය. එය දුටු තථාගතයන් වහන්සේ නන්ද තෙරුන් නිවන් මගට යොමුකළේ උපක්‍රමශිලීව උන්වහන්සේගේ මනස සුවපත් කිරීමෙනි. ඍද්ධියෙන් නන්ද තෙරුන් කැඳවාගෙන දිව්‍ය ලෝකයට වැඩම වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ අතරමග දී නවදැලි හේනක දැවීගිය වැඳිරියක් පෙන්වා අනතුරුව දෙව්ලොව සුරූපී දෙවඟනන් දක්වාලූහ. ජනපද කල්‍යාණිය පිළිබඳ සිතින් සිටි නන්ද තෙරුන්ට දෙවඟනන් හමුවේ ඇය දා ගිය වැඳිරිය වැනි යැයි සිතිණ. එමගින් නන්ද තෙරුන්ගේ සිත වෙනතකට යොමුකළ බුදුරජාණන් වහන්සේ උන්වහන්සේට කමටහන් ලබා දී භාවනා මගට යොමුකළ සේක. සසර තතු අවබෝධ කරගත් නන්ද තෙරුණුවෝ රාගාදී සියලු කෙලෙසුන් නසා රහත් බව පසක් කර ගත්හ.

සිය සහෝදරයා වන මහාපන්ථක කුමාරයා අනුව ගිය චුල්ලපන්ථක කුමරු ද සම්බුද්ධ ශාසනයෙහි පැවිදි විය. එහෙත් සිව්මසක් ගතවන තුරුත් උන්වහන්සේ ගාථා සතර පදයක්වත් පාඩම් කර ගැනීමට අපොහොසත් වූහ. උන්වහන්සේගේ ගුරුවරයා

වූ මහාපන්ථක තෙරණුවෝ ''පන්ථක, සතර පද ගාථාවක් පාඩම් කරගත නොහැකි ඔබ සසුන් කිස මුදුන් පමුණුවාගන්නේ කෙසේදැයි'' කියා විහාරයෙන් නෙරපාලූහ. හිමිදිරියේ මහාකරුණා සමාපත්තියෙන් ලොව බලා වදාරණ තථාගතයන් වහන්සේ විහාරයෙන් බැහැරව යන චුල්ලපන්ථක හිමියන් පෙරමග සිට උන්වහන්සේගේ බුද්ධි මට්ටමට ගැළපෙන කමටහනක් ලබාදුන් සේක. පිරිසිදු සුදු රෙදි කඩක් අතට දී "රජොහරණං රජොහරණං" යනුවෙන් පවසමින් ලෙස වදාළ සේක. ටික වේලාවකින් රෙදි කඩ අපිරිසිදු විය. ඒ අනුව සිත මෙහෙය වූ චුල්ලපන්ථක හිමියෝ සව්කෙලෙසුන් නසා මහරහත් බවට පත්වූහ.

පුද්ගලයෝ විවිධාකාර අදහස් සිතුම් පැතුම් බුද්ධි මට්ටම් ඇත්තෝ ය. ඔවුන්ගේ සිතුම් වටහාගෙන ඒ අනුව නිසිමග පෙන්වීමෙන් යහමගට ගත හැකි ය. චුල්ලපන්ථක හිමියන්ට එසේ තථාගතයන් වහන්සේ පිහිට නොවුනේ නම් ගිහි බවට පත්ව මේ සසරේ තවතවත් ගිලෙනු මිස පරම සුවය උදාකර නොගනු ඇත.

මනුෂ්‍ය සත්ත්වයාගේ චිත්ත සන්තානය සුවපත් කර අසරණ භාවයෙන් මිදවීමට බුදුරජාණන් වහන්සේ යොදාගත් ප්‍රායෝගික ක්‍රමවේද අවස්ථාවෝචිත ය. සමස්ත බුදු සිරිතෙහි එබඳු අවස්ථා අපට බෙහෙවින් හමු වෙතත් ඉන් අල්පමාත්‍රයක් මෙහි සඳහන් කරන ලද්දේ තථාගතයන් වහන්සේගේ අසරණ සරණ ගුණය ප්‍රකට කරවනු පිණිස ය.

අභ්‍යාස

01. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අසරණ සරණ ගුණය ප්‍රකටවන අවස්ථා බුදු සිරිත ඇසුරෙන් සොයා ලියන්න.
02. "සත්හට වන බව දුකට වෙදාණන්" යන වැකිය පාදක කොටගෙන රචනාවක් ලියන්න.
03. අසරණයන්ට සරණ වීමේ උතුම් මානව ගුණ ධර්මය ප්‍රකට කරන වර්තමාන සිද්ධි කිහිපයක් එක් කර වාර්තාවක් සකසන්න.